

HISTORIA –
FUNDAMENTY
WSPÓŁCZESNOŚCI

ELŻBIETA
PAPROCKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania do historii dla szkoły podstawowej. Zakres podstawowy

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Strona redakcyjna

Redakcja merytoryczna – Elżbieta Witkowska

Recenzja merytoryczna – dr Danuta Koper

Agnieszka Szawan-Paras

Katarzyna Szczepkowska-Szczeńiak

dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat zajęć/lekcji

Powstanie Solidarności

Klasa/czas trwania zajęć/lekcji

klasa 4/45 minut

Cele

Po lekcji uczeń

- wyjaśnia przyczyny i następstwa strajków w 1980 roku
- charakteryzuje ruch społeczny „Solidarność” i ocenia jego wpływ na przemiany społeczno-polityczne w Polsce i w Europie
- ocenia rolę papieża Jana Pawła II i jego wpływ na przemiany w Polsce i krajach sąsiednich.

Środki dydaktyczne

dyskusja, praca z tekstem źródłowym, praca z podręcznikiem, film

Opis przebiegu zajęć/lekcji

Nauczyciel podczas rozmowy kierowanej przypomina krótko przyczyny, przebieg i skutki wystąpień społecznych przeciwko władzy komunistycznej w latach 1956, 68, 70 i 76 oraz początków opozycji w latach 70.

Przedstawia cele lekcji, którymi są odpowiedzi na pytania:

1. Jakie były przyczyny i przebieg strajków latem 1980 r.? Jaką rolę odegrał wybór papieża Jana Pawła II i jego pielgrzymka do Polski na postawę polskiego społeczeństwa?
2. Jakie treści zawierało 21 postulatów z sierpnia 1980 r.?
3. Jaka była treść porozumień sierpniowych i dlaczego władze musiały ustąpić?
4. Jakie było znaczenie powstania Solidarności?

Uczniowie oglądają film (8 minut)

<https://www.youtube.com/watch?v=PxlqFgmFoqI>

Na podstawie filmu odpowiadają na pytanie 1.

Następnie analizują tekst 21 postulatów i odpowiadają na pytanie 2. Nauczyciel przy pomocy rozmowy kierowanej zwraca uwagę uczniów na to, które postulaty znalazły się na pierwszym planie i pyta lub wyjaśnia dlaczego.

Następnie nauczyciel omawia treść porozumień sierpniowych, pokazuje zdjęcia z ich podpisania, omawia założenie i działalność Solidarności, wyjaśnia pochodzenie nazwy i loga związku.

W dalszej części lekcji toczy się dyskusja jakie znaczenie miały strajki z 1980 r., dlaczego władza musiała ustąpić i jakie było znaczenie powstania Solidarności dla Polski i całej Europy środkowo-wschodniej.

Komentarz metodyczny

W czasie dyskusji podczas lekcji będą mogli wykazać się uczniowie zdolni, wykorzystanie podczas lekcji krótkiego filmu służy uczniom mającym różnego rodzaju trudności – mogą sobie odtworzyć w domu najważniejsze informacje z lekcji.

21 postulatów – wybrane fragmenty

1. Akceptacja niezależnych od partii i pracodawców wolnych związków zawodowych wynikających z ratyfikowanych przez PRL Konwencji nr 87 Międzynarodowej Organizacji Pracy, dotyczących wolności związków zawodowych.
2. Zagwarantowanie prawa do strajku oraz bezpieczeństwa strajkującym i osobom wspomagającym.
3. Przestrzegać zagwarantowanej w Konstytucji PRL wolności słowa, druku, publikacji, a tym samym nie represjonować niezależnych wydawnictw oraz udostępnić środki masowego przekazu dla przedstawicieli wszystkich wyznań.
4. Podać w środkach masowego przekazu informację o utworzeniu Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego oraz publikować jego żądania. [...]
8. Podnieść zasadnicze uposażenie każdego pracownika o 2000 zł na miesiąc, jako rekompensatę dotychczasowego wzrostu cen.
9. Zagwarantować automatyczny wzrost płac równoległe do wzrostu cen i spadku wartości pieniądza. [...]
17. Zapewnić odpowiednią ilość miejsc w żłobkach i przedszkolach dla dzieci kobiet pracujących.
18. Wprowadzić urlop macierzyński płatny przez okres trzech lat na wychowanie dziecka.
19. Skrócić czas oczekiwania na mieszkania.
20. Podnieść diety z 40 zł na 100 złotych i dodatek za rozłąkę.

Wprowadzić wszystkie soboty wolne od pracy. Pracownikom w ruchu ciągłym i systemie czterobrygadowym brak wolnych sobót zrekompensować zwiększonym wymiarem urlopu wypoczynkowego lub innymi płatnymi dniami wolnymi od pracy.